

پنج منهای یک

به بهانه غیبت مهدی کروی در قاب تصاویر رؤسای مجلس سابق

مهرداد خدیر
معاون سردبیر

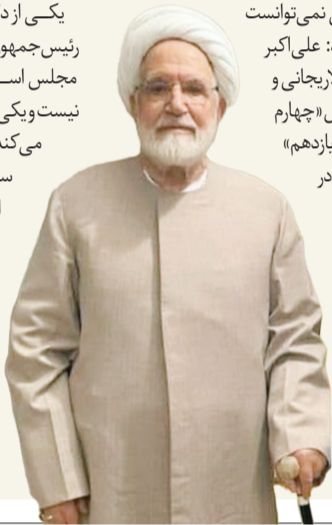
در اخبار و گزارش‌های افتتاحیه مجلس شورای اسلامی از مراسم دیروز در بهارستان، دوربین عکاسان، تصاویر متعددی از رؤسای دوره‌های مختلف مجلس شورای اسلامی ثبت کرده‌اند که هنگام ورود به صحن یا بر روی صندلی‌ها کنار و دوشادوش هم نشسته‌اند. رؤسای سابق و در قید حیات مجلس شورای اسلامی اما ۵ نفرند نه چهار نفر و به این اعتبار یکی کم است. چرا؟ چون در حصر است:

مهدی کروی.

البته اگر بنا بر یادکرد کلی غایبان باشد باید به غیبت اولین رئیس مجلس بعد از انقلاب هم اشاره کرد که ریاست سه دوره (سومی تا نهمه) را بر عهده داشت و پرافتخارترین دوران تاریخ پارلماناریسم در ایران نیز همان ۹ سال است که او بر صندلی ریاست پارلمان می‌نشست اما او دیگر در قید حیات نیست و در واقع از جهان غایب است: هاشمی‌فسنجانی.

از این رو هر چند جاداشت به رسم یادکرد از او هم به‌عنوان اولین رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ جمهوری اسلامی یاد شود و چنین نشد اگر چه که اغلب دیگر اولین‌های جمهوری اسلامی هم مورد غضب یا بی‌اعتنایی جریان حاکم کنونی‌اند اما به هر حال او در گذشته و در قاب تصاویری که رؤسای سابق مجلس کنار هم وارد می‌شوند یا نشسته‌اند به لحاظ فیزیکی نمی‌توانست حاضر باشد. حاضران اما این ۴ تن‌اند: علی‌اکبر ناطق‌نوری، غلامعلی حداد‌عادل، علی‌لاریجانی و محمدباقر قالیباف که به ترتیب رئیس مجالس «چهارم و پنجم»، «هفتم»، «هشتم، نهم و دهم» و «یازدهم» بوده‌اند اما مجموع اینها ۲۸ سال می‌شود و در قیاس با ۴۴ سال عمر پارلمان در جمهوری اسلامی ۱۶ سال کم دارد. از این ۱۶ سال سهم هاشمی‌فسنجانی عدد ۹ و سهم شیخ دیگر ۷ سال است و او اگر چه در قید حیات است و به تاریخ نیپیوسته اما در افتتاحیه نبود و غرض ذکر همین نکته‌است.

۹ سال هاشمی (از: ۱۳۵۹ تا

ادامه سر مقاله

در همین زمینه اسنادی هم از عملکرد رئیس مجلس منتشر شد که کلایدون پاسخ گذاشتند. مجلسی که شعار شفافیت می‌داد، نه‌تنها قانون شفافیت آن به نتیجه نرسید بلکه موارد پیرامون خودش را شفاف‌سازی نکرد بلکه برعکس لاپوشانی هم کرد.

مهمترین وجه عملکردی مجلس قانونگذاری و نظارت و رای اعتماد به وزرا بود که در خصوص نظارت و رای اعتماد کارنامه منفی ملموسی دارد به‌ویژه آنکه همه می‌بینند، چگونه اغلب وزرای که رای اعتماد گرفتند ضعیف و ناکارآمد بودند و حتی چند مورد آنان یا به دلیل فساد یا ناکارآمدی مفرط مجبور به استعفا شدند. درباره نظارت هم کافی است که بگوئیم اصلی‌ترین تخلفات مقامات دولتی مثل فاجعه فسادی که در وزارت کشاورزی و در جریان واردات نهاده‌های دامی و نیز جای دیش رخ داد، مجلس ایران هیچ نقش مؤثری نداشت.

ولی شاید بدترین بخش عملکردی آن مجلس در قانونگذاری و به‌ویژه از طریق اصل ۸۵ بود. یکی از اولین طرح‌های قانونی آن فرزندآوری بود که نه‌تنها هزینه‌های فوق‌سنگینی را به جامعه تحمیل کرد بلکه موجب کاهش فرزندآوری هم شد و نتیجه منفی داشت و بدتر اینکه مسئله و مشکل مهم فرزندآوری را لوٹ و خراب و غیرقابل حل کرد.

قانون بعدی که یک خسارت تمام‌عیار بود، طرح اقدام راهبردی

(۱۳۶۸) مجالس اول و دوم و یک سال از مجلس سوم و ۷ سال کروی (از: ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۱) سه‌سال از مجلس سوم و کل ۴ سال مجلس ششم را در بر می‌گیرد.

این گونه است که تصاویر رئیس‌ان سابق مجلس در کنار هم ضمن آن که توجه‌ها را به ۴ چهرهٔ اصول‌گرا (که البته دوتن از آنان به اردوگاه اعتدال‌گرایی کوچیده‌اند) جلب می‌کند یادآور سیاستمدار حالا کهن‌سال و ۸۸ ساله‌ای است که نه بلافاصله بعد از اتفاقات سال ۱۳۸۸ که از بهمن ۱۳۸۹ در حصر خانگی به سر می‌برد و اگر چه محدودیت‌های ارتباطی او فراز و فرود داشته و گاه به نسبت دیگری (آخرین نخست‌وزیر ایران و همسرش) با سختی کمتر همراه بوده و گاهی هم نه.

یکی از ویژگی‌های جوامع دموکراتیک فعالیت مقامات سابق است که اگر چه از حکومت دور شده‌اند اما در بطن و متن جامعه حضور دارند و از این رو سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸ که چهره‌هایی چون سیدمحمد خاتمی و مهدی کروی بیرون از ساختار رسمی حضور پررنگی داشتند قابل یادآوری است.

البته اگر قرار بر یادکرد غایبان شامل از دنیا رفتگان باشد این سیاهه پرشماتر خواهد شد و مهمترین و نزدیک‌ترین آنها بی‌گمان سیدابراهیم رئیسی است که هفته پیش در سانحه سقوط بالگرد در شمال شرقی ایران جان باخت و اگر آن سانحه رخ نداده بود بی‌شک از حاضران افتتاحیه دورهٔ جدید مجلس خبرگام رهبری توجه‌ها را جلب کرد دیروز نیز نبود او بیشتر حس شد.

یکی از دلایل اثرگذارتر نبودن سانحه که به فقدان رئیس جمهوری انجامید همین نزدیکی زمانی به افتتاحیه دو مجلس است. نظام قانون‌گذاری ایران البته «دو مجلسی» نیست و یکی (خبرگان رهبری) نقش هیئت امنای نظام را ایفا می‌کند که در بزنگاه‌ها نقش تاریخی تعیین‌ر رهبری به آن سپرده شده و دیگری به کار قانون‌گذاری مشغول است یا باید باشد اگر چه در حصار انواع شوراهای عالی دایرة فعالیت آن محدود شده است.

همان گونه که ۵+۱ ناظر به اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل به اضافه یک غیر عضو (آلمان) است و به همین خاطر به جای عدد ۶ این توصیف را به کار می‌برند در اینجا هم عدد ۴ حاق واقع را باز نمی‌تاباند و ۵ منهای یک گویند است.

برای لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران بود که در عمل مانع از این شد که توافق برجام با دولت جدید آمریکا احیا شود و هزینه سنگینی را بر ملت ایران بار کرد. دو طرح بعدی که عملاً به اثرات زیانباری منجر شد طرح صیانت از فضای مجازی و طرح حجاب و عفاف است که حتی طرح آنها نیز تبعات سنگین اجتماعی و اقتصادی داشت.

طرح بعدی نسخ قانون تغییر ساعت بود و هنوز مرکب آن قانون خشک نشده بود که دولت به‌جای جلو کشیدن ساعت که ممنوع شده بود ساعات کار اداری را بیش از یک ساعت جلو کشید و نشان داد که طرح مذکور غیرعلمی و فقط از روی بی‌توجهی محض بوده است. بودجه‌های سالانه از جمله بودجه امسال مجلس، معرف ناکارآمدی کامل آن مجلس در امر قانونگذاری بود و هست. نتیجه آن افزایش شاخص قیمت‌ها است که در طول دوره ۴ ساله این مجلس با برآورد پایین مرکز آمار حدود ۴ برابر شده است که در تاریخ مجالس ایران بی‌سابقه است. این امر محصول قوانین بد و نظارت نادرست و ناگاهی نمایندگان از امور است.

این مجلس به‌استصوابی‌ترین شکل ممکن و با کمترین رای تازمان خودش شکل گرفت و اینها ریشه‌های این ناکارآمدی روشن است. آن که رفت؛ رفت. آن که می‌آید چگونه خواهد بود؟ اگر به این دور ریشه توجه کنیم نتیجه پیشاپیش روشن است، هرچند امیدواریم.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

هشدار مجدد رهبری

درباره حاشیه‌سازی در مجلس دوازدهم

باطراوتی است، این از بین می‌رود: اولین اثرش این است. اثر بعد هم این است که مجلس از کارایی می‌افتد؛ یعنی وقتی که مجلس شورای اسلامی دچار دعوا و ستیزه و مقابله و جبهه‌بندی‌های گوناگون این جوری شد، به‌طور طبیعی از کار اصلی خودش باز می‌ماند؛ دست‌بندی‌ها و کشمکش‌ها مانع می‌شود از اینکه اینها به کارشان برسند.»

ایشان در پیام روز گذشته که به مناسبت شروع فعالیت مجلس دوازدهم توسط محمد محمدی گلیایگانی، رئیس دفتر رهبری، خوانده شد نیز بند بر همدلی و برادری تأکید کردند. در این پیام آمده است: «اکنون که دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی مانند همیشه در موعد مقرر و بی تأخیر آغاز می‌شود، جبهه خشوع به درگاه خداوند عزیز و حکیم می‌سایم و استمرار و استحکام مردم‌سالاری دینی را که هدیه بزرگ الهی به ملت ایران است، سیاس می‌گویم. هر مجلس جدید می‌تواند درخششی تازه در افق روشن کشور پدید آورد و بر

مجلس جدید در انتظار دولت جدید

افتتاحیه دوره دوازدهم پارلمان با کنایه‌های کفیل ریاست جمهوری به دولت قبل همراه بود

نیروی در بیای ارتش)، سردار قالی (فرمانده سپاه قدس)، حمید واحدی (فرمانده نیروی هوایی)، سرلشکر محمدباقری (رئیس جدید ستاد کل نیروهای مسلح)، حسینی پوشری (عضو مجلس خبرگان و رئیس شورایعالی حوزه علمیه قم)، عبدالحسین خسروپناه (دبیر شورایعالی انقلاب فرهنگی)، طحان نظیف (سخنگوی شورای نگهبان)، محمداسلامی (رئیس سازمان انرژی اتمی)، پیمان جبلی (رئیس سازمان صداوسیما)، علی‌اکبری (رئیس شورای سیاستگذاری انمه جمعه)، محمد مخبر (سرپرست ریاست جمهوری)، احمد وحیدی (وزیر کشور)، محمدمهدی اسماعیلی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی)، کیومرث هاشمی (وزیر ورزش و جوانان)، سیداسماعیل خطیب (وزیر اطلاعات)، محمدرضا آشتیانی (وزیر دفاع)، علی‌بهادری چهرمی (سخنگوی دولت)، محمدهلی نیکبخت (وزیر جهاد کشاورزی)، عیسی زارع‌پور (وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات)، بهرام عین‌اللهی (وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)، علی‌باقری کنی (سرپرست وزارت امور خارجه)، رضامرادحجری (وزیر آموزش و پرورش)، احسان خاندوزی (وزیر اقتصاد)، صولت مرتضوی (وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی)، محمددهقان (معاون حقوقی رئیس جمهور)، انسبه‌خزعلی (معاون رئیس جمهور در امور زنان)، محسن منصوری (معاون اجرایی دولت)، سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی (رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران)، مهدی چمران (رئیس شورای شهر تهران) و علیرضا زاکانی (شهردار تهران) در این جلسه حضور داشتند.

▼ امضای سونگ‌نامه توسط نمایندگان

در ابتدای اولین جلسه دوازدهمین دوره پارلمانی کشور مهدی عبدالملکی، معاون قوانین مجلس اعلام کرد: «اینک با توجه به اینکه جلسه با حضور بیش از دوسوم نمایندگان طبق ماده ۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس رسمی است، با استعانت از حضرت باری‌تعالی از جناب آقای دکتر علاءالدین بروجردی به‌عنوان رئیس و آقایان عبدالحسین همتی سرپرده و عباس قدرتی‌زورم به‌عنوان دبیران هیئت‌رئیسه سنی درخواست می‌کنم تا با حضور در جایگاه هیئت رئیسه اداره جلسه هیئت‌رئیسه را بر عهده بگیرند.» پس از آنکه هیئت‌رئیسه سنی که در جای خود قرار گرفتند ابتدا پیام رهبری توسط محمد محمدی گلیایگانی قرائت شد. سپس نمایندگان ایستاده، سونگ‌نامه خود را طبق اصل ۶۷ قانون اساسی خوانده و آن را امضا کردند. پس از آن شریفی، معاون اجرایی رئیس مجلس درباره

▼ شریان به دنبال بذریاش

دیگر چهره اصول‌گرا که گمانه‌زنی‌هایی درباره کاندیداتوری او مطرح اما مبهم است **مهرداد بذریاش، وزیر فعلی راه و شهرسازی** است که احتمال نامزدی او با توجه به پخش چند تبلیغ وزارت راه از تلویزیون درباره خانه‌های آماده‌شده نهضت ملی مسکن افزایش یافته است. میثم نادى، رئیس ستاد انتخابات شبکه راهبردی یاران انقلاب اسلامی (شریان)، با اشاره به جلسه روزهای اخیر اعضای شبکه مرکزی این تشکل گفته است: «هنوز به گزینه نهایی نرسیده‌ایم اما برآیند کلی به یکی از یاران وفادار و همراهان آقای رئیسی متمایل خواهد شد که در دولت هم ایفای نقش کرده است.» اشاراتی که می‌تواند معطوف به مهرداد بذریاش باشد. او همچنین با اعلام اینکه محسن رضایی گفته قطعاً وارد عرصه انتخابات نمی‌شود و با این حال توضیح داده اگر اجماع و دعوتی از طرف مردم، گروه‌های مختلف مرجع و نخبگان صورت بگیرد و مطالبه‌ای مطرح شود ورود به انتخابات را بررسی می‌کند و ما (شریانی‌ها) منتظمیم تا اوفضا و شرایط را ارزیابی کند. خبر هادرباره کاندیداتوری محمدمخبر، کفیل ریاست جمهوری هم چندان

ولی در نهایت فکر می‌کنم ۸ نفر ثبت‌نام کنند. هنوز صحبتی با آقای لاریجانی صورت نگرفته و باید ببینیم آیا او اصلاً ثبت‌نام خواهد کرد یا نه. ولی اگر ثبت‌نام کرد با او مذاکره می‌کنیم.» با این حال لاریجانی تا لحظه نوشتن این گزارش اگر چه اشاراتی داشته اما هنوز نظر قطعی نداده اما دیروز در حاشیه مراسم افتتاحیه مجلس دوازدهم درباره احتمال کاندیداتوری خود به همین دو کلمه بسنده کرد: «ببینیم حالا».

▼ صادق محصولی کاندیدای می‌شود

از سوی دیگر مجید متقی‌فر، سخنگوی جبهه پایداری درباره گزینه مورد نظر این رادیکال‌ترین طیف اصول‌گرا گفته است: «در حال حاضر جلسات برگزار می‌شود و هنوز تکلیف‌مان مشخص نیست... ما در حال بررسی شرایط موجود و نامزدها هستیم و هنوز تصمیم نهایی در این رابطه نگرفته‌ایم.» با وجود این اظهارنظر اما خبرگزاری تسنیم از **صادق محصولی دبیرکل جبهه پایداری** به‌عنوان کاندیدای اصلی این تشکل یاد کرده است.

لاریجانی کاندیداتوری را رد نکرد

بازار انتخابات زودهنگام دو روز مانده به ثبت‌نام‌ها به شدت داغ شده و هر سه جناح اصلاح‌طلب، اعتدال‌گرا و اصول‌گرا در تلاش‌اند کاندیدای مورد نظر خود را راهی باستور کنند. تا زمان انتشار این گزارش حضور برخی افراد در انتخابات قطعی شده اما درباره دیگران بیشتر در حد گمانه‌زنی است و قطعی نشده است. سعید جلیلی از جبهه اصول‌گرایان را می‌توان یگانه‌چهره‌ای دانست که حضور او در انتخابات قطعی شده است درحالی‌که حرف و سخن درباره او کم نیست. هانف صالحی فعال رسانه‌ای اصول‌گرا در شبکه ایکس نوشته است: جلیلی، اصلی‌ترین کاندیدای پوششی «پرویز فتح» خواهد بود. این در حالی است که خبرگزاری روتنر هم در تحلیلی در همین شبکه او را فردی توصیف کرده که تفکرات و ایدئولوژی‌ای بسیار شبیه به گفتمان رسمی دارد و نوشته: «او مردی مقتدر در حوزه سیاست و روابط بین‌الملل است. انتخاب جلیلی بر دنیا و معادلات جهان تأثیر می‌گذارد و می‌تواند برای منافع ما خطرناک باشد.»

▼ واکنش لاریجانی به شایعه حضور در انتخابات

در همین فضا حضور چهره‌ای میان‌ه‌رو مانند **علی لاریجانی** در انتخابات ریاست‌جمهوری از چنان اهمیتی برخوردار است که از او به‌عنوان حلقهٔ مشترک دو جبهه اصلاح‌طلبان و اصول‌گرایان و دست‌کم لایه‌هایی از هر دو یاد می‌شود. در بین میانه‌روها کارنامهٔ سابق اجرایی و مدیریتی علی لاریجانی در جایگاه‌هایی مانند ریاست مجلس، ریاست سازمان صداوسیما و دبیری شورایعالی امنیت ملی از همه سنگین‌تر است. به‌همین خاطر اظهارنظر اسدالله بادامچیان، دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی درباره کاندیداتوری لاریجانی نشان می‌دهد چه جایگاهی در طیف اصول‌گرا دارد. بادامچیان در این باره گفته است: «تا امروز (دوشنبه) ۲۰ نفر از اصول‌گرایان قصد نام‌نویسی در انتخابات ریاست‌جمهوری را دارند و نام‌شان مطرح است